



# INRICHTING SLIEVENSE LOOP

## VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	Waterschap Aa en Maas
Projectnr:	SOM033
Datum:	28 oktober 2019



# INRICHTING SLIEVENSE LOOP

## VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever: Waterschap Aa en Maas  
Projectnr: SOM033  
Rapportnr: SOM033-RAPFF-verkennd onderzoek-Def1.0  
Status: Definitief  
Datum: 28 oktober 2019

T 088 - 33 66 333  
F 088 - 33 66 099  
E info@kragten.nl



© 2014 Kragten  
Niets uit dit rapport mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:  
R. Janssen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R. Janssen'.

Verificatie:  
C. Teheux

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'C. Teheux'.

Validatie:  
N. Tholen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'N. Tholen'.

The logo for Kragten, with the word 'kragten' in a blue, lowercase, sans-serif font. A vertical yellow bar is positioned behind the 'g' and 't', extending from the top to the bottom of the text.



# INHOUDSOPGAVE

1	<b>INLEIDING</b> .....	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	<b>PROJECTGEGEVENS</b> .....	9
2.1	Beschrijving plangebied.....	9
2.2	Voorgenomen plan.....	10
3	<b>BESCHERMDE SOORTEN</b> .....	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.2	Interpretatie.....	14
3.2.1	Flora.....	14
3.2.2	Vogels.....	14
3.2.3	Grondgebonden zoogdieren.....	16
3.2.4	Vleermuizen.....	18
3.2.5	Amfibieën.....	19
3.2.6	Reptielen.....	20
3.2.7	Overige soorten.....	20
4	<b>BESCHERMDE GEBIEDEN</b> .....	21
4.1	Natura 2000-gebieden.....	21
4.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	21
4.3	Houtopstanden.....	22
5	<b>EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN</b> .....	23
5.1	Beschermde soorten.....	23
5.1.1	Flora.....	23
5.1.2	Vogels.....	23
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	24
5.1.4	Vleermuizen.....	25
5.1.5	Amfibieën.....	25
5.1.6	Reptielen.....	25
5.1.7	Overige soorten.....	25
5.2	Beschermde gebieden.....	25
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	26
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	26
5.2.3	Houtopstanden.....	26
6	<b>CONCLUSIES</b> .....	27
6.1	Beschermde soorten.....	27
6.1.1	Broedvogels – rekening houden met het broedseizoen.....	27
6.1.2	Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën – rekening houden met de zorgplicht.....	27
6.1.3	Das – toetsing overloopgebied op geschiktheid als foerageergebied voor de das.....	28
6.1.4	Rugstreeppad – voorkomen vestiging tijdens werkzaamheden opnemen in werkprotocol.....	28
6.2	Beschermde gebieden.....	28
6.2.1	Natura 2000-gebieden - voortoets.....	28
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – geen negatief effect.....	28
6.2.3	Houtopstanden – niet aan de orde.....	28
7	<b>GERAADPLEEGDE LITERATUUR</b> .....	29

## BIJLAGEN

<b>B1</b>	<b>NATUURBESCHERMING</b>
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
<b>B2</b>	<b>BESCHERMDE SOORTEN</b>
<b>B3</b>	<b>PROVINCIALE VRIJSTELLING</b>

## TABELLEN

Tabel 1	Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het plangebied in de NDFF (2014 – 2019).....	13
Tabel 2	Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.....	2-1
Tabel 3	Andere soorten.....	2-2

## AFBEELDINGEN

Afbeelding 1	Ligging van de huidige buffer en de Slievense Loop.....	9
Afbeelding 2	Impressie van het plangebied. Linksboven: de koeienwei tegen de kern van Someren; rechtsboven: de huidige buffer; onder: een impressie van de Slievense Loop te midden van agrarische percelen en met rechtsonder op de achtergrond het aangrenzende bos.....	10
Afbeelding 3	Voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.....	11
Afbeelding 4	Globale begrenzing van het onderzochte gebied in het kader van het verkennend flora- en faunaonderzoek.....	12
Afbeelding 5	Locatie van de waargenomen roeken, huismussen en buizerd tijdens het veldbezoek.....	16
Afbeelding 6	Locaties van de aangetroffen dassensporen in de omgeving van het plangebied.....	18
Afbeelding 7	Locaties van de potentiële vleermuisvliegroutes dat het plangebied doorkruist.....	19
Afbeelding 8	Ligging van het plangebied ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).....	21
Afbeelding 9	Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (bron: Natuurbeheerplan Brabant).....	22

# 1 INLEIDING

## 1.1 Aanleiding

Op 1 juni 2016 is als gevolg van extreme neerslag wateroverlast ontstaan in de bebouwde kom in Someren en in het landelijk gebied, onder andere langs de Slievense Loop. Wateroverlastsituaties als deze zijn aanleiding geweest voor waterschap en gemeente om gezamenlijk het stedelijk- en landelijkwatersysteem aan te pakken in het project SWO Someren Noord. Gemeente en waterschap zijn vanuit Onweerstaanbaar Someren nauwer gaan samenwerken, waardoor onder andere de aanpak van het stedelijk- en landelijkwatersysteem versneld is. Het stedelijk watersysteem van een groot deel van de kern van Someren stort over op een buffer die bij overbelasting weer overstort op de Slievense Loop. De gemeente Someren is van plan om in het kader van klimaatadaptatie het gebied af te koppelen dat begrensd wordt door de Noorderlaan, Avennelaan en Ter Hofstadlaan. Tevens wordt het gemengde transportriool in deze wijk voorzien van een nieuwe overstort (leiding) die naar de bestaande buffer afvoert. Ter compensatie wordt de buffer uitgebreid, maar zal er ook meer water afvoeren via de Slievense Loop. De gemeente Someren en Waterschap Aa en Maas trekken samen op om de buffercapaciteit van zowel de buffers als de Slievense Loop uit te breiden en daarmee het watersysteem van Someren en omgeving toekomst bestendig te maken. Binnen dit project wordt de aanpassing van een zijtak van de Slievense Loop (watergang 280010) mee genomen, om de lokale wateroverlast die hier ontstaat te mitigeren.

De werkzaamheden in het kader van de hierboven beschreven maatregelen hebben mogelijk een effect op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna of beschermde natuurgebieden. Om dit inzichtelijk te maken is derhalve een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd.

## 1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen en in de nabijheid van het plangebied voor de uitbreiding van de buffers en de Slievense Loop. Daarnaast wordt nagegaan of ter plaatse van het plangebied of de directe omgeving sprake is van gebiedsbescherming.

Binnen het onderzoek wordt beoordeeld of de groene wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, provinciale verordening/beleidsregel en provinciale gebiedsbescherming) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

## 1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 Projectgegevens. De gegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het huidige gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- Hoofdstuk 3 Beschermde soorten. Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de verzamelde gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied. Dit overzicht is verkregen op basis van literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek. Voor de in de literatuur vermelde soorten en de waargenomen soorten tijdens het veldbezoek wordt aangegeven welke functie het plangebied zal of kan vervullen.
- Hoofdstuk 4 Beschermde gebieden. In hoofdstuk 4 wordt voor het plangebied en de directe omgeving nagegaan of sprake is van gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland). Ook wordt aangegeven of beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied.

- Hoofdstuk 5 Effecten voorgenomen ingrepen. Per soortgroep wordt aangegeven welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden zullen optreden.
- Hoofdstuk 6 Conclusies en aanbevelingen. Aangegeven wordt of de groene wet- en regelgeving extra inspanning vereist voor de uitvoering van het voorgenomen project. Daarbij worden, voor zover mogelijk, aanbevelingen gedaan om negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden te kunnen voorkomen, zodat het project doorgang kan vinden.
- Bijlage Natuurbescherming. Deze bijlage geeft een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming, waaronder de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregel.



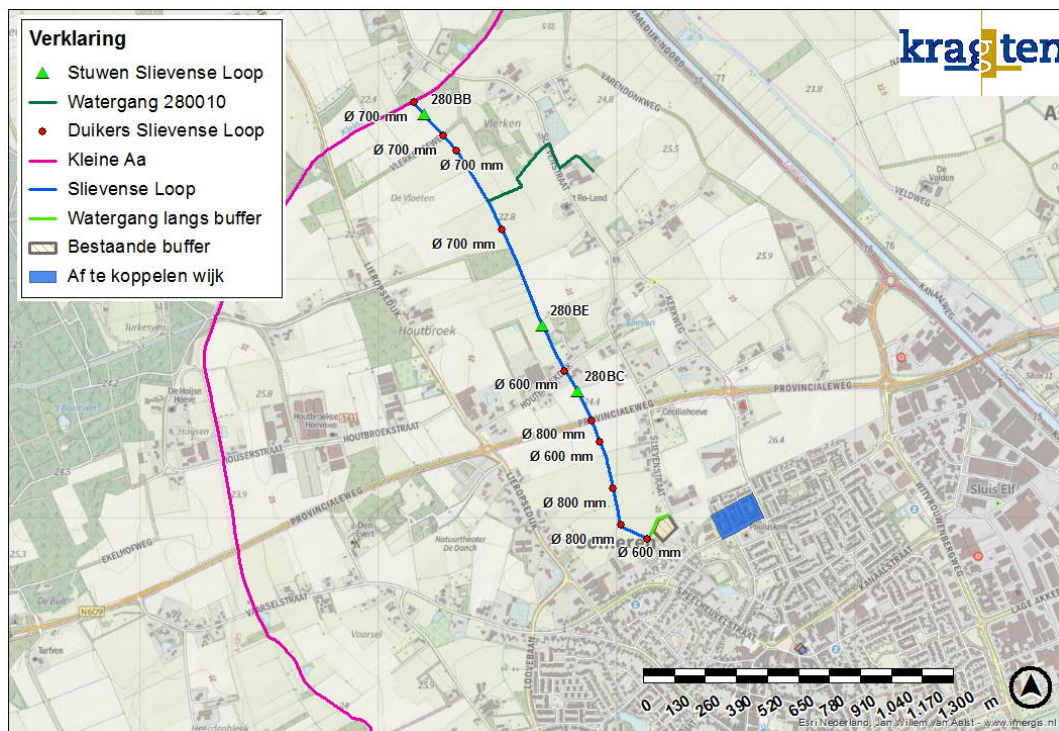
## 2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het plangebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied kort beschreven.

### 2.1 Beschrijving plangebied

In afbeelding 1 is de ligging van de Slievense Loop weergegeven. In deze afbeelding is ook de wijk aangegeven die de gemeente gaat afkoppelen. Deze wijk is gelegen in het noordelijk deel van Someren. Vanuit de bestaande waterbuffer loopt een watergang die aansluit op de Slievense Loop. De Slievense Loop zelf stroomt vervolgens naar het noorden af en mondt uit in de Kleine Aa.

De Slievense Loop is circa 2,1 kilometer lang. De waterloop kruist een aantal wegen, waaronder de Provincialeweg. Onder andere op deze locaties stroomt de loop door duikers. De Slievense Loop is voornamelijk gelegen in agrarisch gebied en daardoor omgeven door weiland en akkerland. Op een enkele locatie loopt de waterloop langs een bos. De loop heeft een waterafvoerende functie en bevat enkel water na hevige regenval. Het is geen permanent watervoerende waterloop. Ter plaatse van de nieuwe regenwaterbuffer bevindt zich momenteel een verwilderde koeienwei. In afbeelding 2 is een impressie van het plangebied opgenomen.



Afbeelding 1 Ligging van de huidige buffer en de Slievense Loop.



*Afbeelding 2 Impressie van het plangebied. Linksboven: de koeienwei tegen de kern van Someren; rechtsboven: de huidige buffer; onder: een impressie van de Slievense Loop te midden van agrarische percelen en met rechtsonder op de achtergrond het aangrenzende bos.*

## 2.2 Voorgenomen plan

In afbeelding 3 is een overzicht weergegeven van de voorziene ingrepen. Grof geschetst bestaat deze enerzijds uit de aanleg van een nieuwe buffer en de verbetering van de bestaande buffer. Anderzijds bestaat deze uit het vergroten van de afvoercapaciteit van de Slievense Loop tot aan de te realiseren overloopgebieden (blauw gearceerd) en de verlegging van de zijtak.

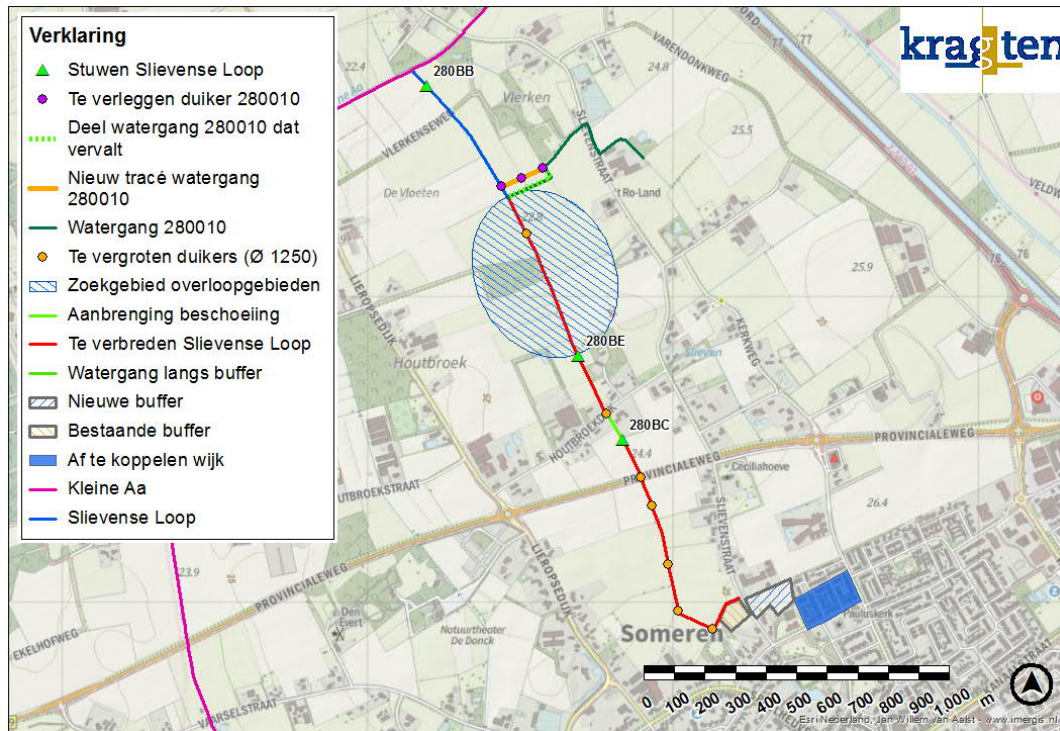
De nieuwe buffer beoogt het capaciteitstekort van de bestaande buffer weg te nemen. Daarnaast is de buffer dusdanig gedimensioneerd en ingericht dat er voldoende ruimte overblijft om het extra regenwater afkomstig van de af te koppelen wijk op te vangen. De buffer heeft als doel het lokaal opgevangen regenwater lokaal tijdelijk te bergen en vervolgens via een leegloop af te voeren. Daarbij wordt een compartimentering gerealiseerd die als doel heeft vuilwater zo veel als mogelijk te scheiden van schoonwater. Hierdoor wordt er schoner water op de Slievense Loop overgestort. Het vergroten van de capaciteit van de Slievense Loop zorgt ervoor dat de duur van wateroverlast en de ledigingstijd van de buffers en watergangen korter wordt.

De bestaande buffer wordt dusdanig verbeterd dat deze de afvalwaterstromen beter scheidt. De oude compartimentering wordt opgeheven. Al het vuilwater dat overstort in deze buffer kan daarmee terug het riool in lopen. Hiermee wordt de overstorting van vuilwater op de Slievense Loop verminderd. Zodra het water vanuit het gemeentelijk riool overstort in de buffer, passeert het een nieuw te realiseren overstort (verminderd drijfvuil in de buffer). Daarnaast wordt de overstortverbinding met de Slievense Loop verbeterd. Insteek is dat deze alleen in noodsituaties functioneert.

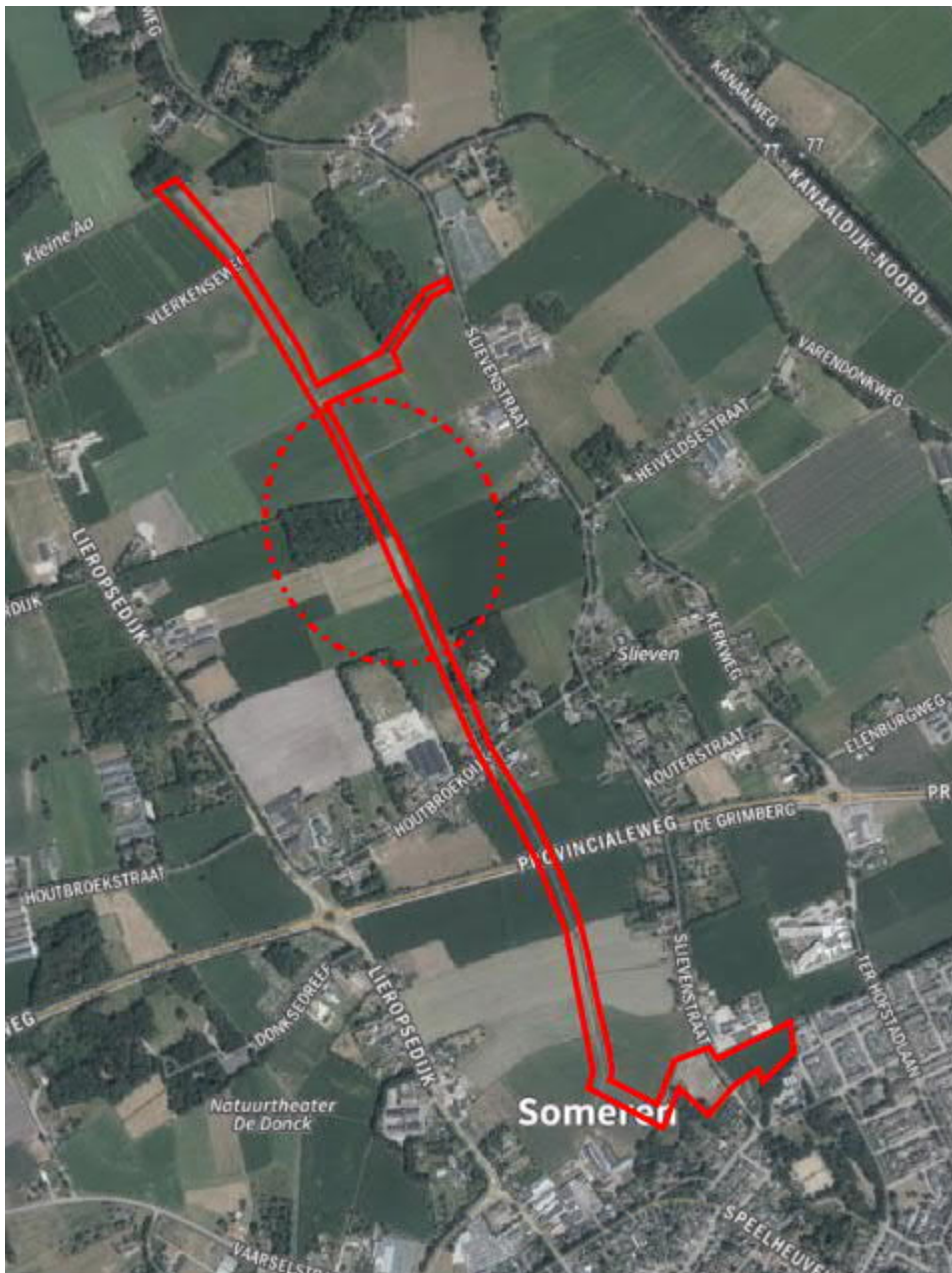
Het vergroten van de Slievense Loop en de realisatie van de overloopgebieden betreffen respectievelijk een aanpassing van een waterstaatwerk en de aanleg van een waterstaatwerk. Om het watersysteem robuuster te maken en de huidige en verwachte hevigere regenbuien te kunnen verwerken, wordt de capaciteit van de

waterloop vergroot en worden overloopgebieden aangelegd voor gerichte opvang en buffering van overtollig water. De watergang wordt vanaf de bestaande buffer tot en met het zoekgebied voor de overloopgebieden verbreed met 0,5 meter. Binnen het zoekgebied voor de overloopgebieden is een bosgebied gelegen. Dit bos is op voorhand ongeschikt bevonden als locatie voor de overloopgebieden. In dit onderzoek wordt dit bos derhalve beschouwd als gelegen buiten het plangebied.

Aan de hand van de te treffen maatregelen is in afbeelding 4 een globale begrenzing van het werkgebied aangeduid ten behoeve van het verkennend flora- en faunaonderzoek.



Afbeelding 3. Voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.



Afbeelding 4 Globale begrenzing van het onderzochte gebied in het kader van het verkennend flora- en faunaonderzoek.

## 3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het plangebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

### 3.1 Inventarisatie

#### 3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, SOVON Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2014 – 2019 (maximaal 5 jaar oud). Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen in de nabijheid van het plangebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of functies (verblijfplaatsen, foerageergebied, etc.) voor de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het plangebied aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het plangebied in de NDFF (2014 – 2019).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode Lijst
<b>Vogels</b>			
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Wnb-vrl	
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Wnb-vrl	
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Wnb-vrl	
<b>Zoogdieren - overige zoogdieren</b>			
Bever	<i>Castor fiber</i>	Wnb-hrl	Gevoelig
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Wnb-andere soorten	
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Wnb-andere soorten	
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Wnb-andere soorten	
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Wnb-andere soorten	
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Wnb-andere soorten	
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Wnb-andere soorten	
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Wnb-andere soorten	
<b>Amfibieën</b>			
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	Wnb-andere soorten	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Wnb-andere soorten	
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Wnb-andere soorten	
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>	Wnb-hrl	
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Wnb-andere soorten	
Rugstreepad	<i>Epidalea calamita</i>	Wnb-hrl	Gevoelig

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode Lijst
Insecten - dagvlinders			
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar

\* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

### 3.1.2 Veldbezoek

Op 23 oktober 2019 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het plangebied door ing. R. Janssen, ecooloog bij Kragten. De weersomstandigheden waren hierbij 16 °C, droog, half bewolkt en er stond nauwelijks wind. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachte soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

## 3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het plangebied en welke functie het plangebied mogelijk vervult voor deze soorten.

### 3.2.1 Flora

Het veldbezoek is uitgevoerd in de herfst, waardoor plantensoorten reeds uitgebloeid kunnen zijn of niet meer zichtbaar in het veld. Het blijft wel mogelijk om aanwezige biotopen binnen het plangebied te beoordelen op de geschiktheid voor beschermde plantensoorten.

Tijdens het veldbezoek werden diverse algemeen voorkomende plantensoorten waargenomen binnen het plangebied, zoals boerenwormkruid, paarse dovenetel, speerdistel, rode klaver, brandnetel, grote weegbree, smalle weegbree, dagkoekoeksbloem, korenbloem, paardenbloem, herderstasje, reigersbek en ridderzuring. Deze plantensoorten werden met name waargenomen ter plaatse van aanwezige bermen (mits niet recent gemaaid), de bestaande buffers en de aanwezige koeienwei (planlocatie nieuwe buffer). Het bosgebied nabij de Slievense Loop bestaat grotendeels uit eik en berk met een ondergroei van braam. De Slievense Loop stond droog tijdens het veldbezoek. Het is reeds bekend dat de waterloop niet permanent watervoerend is en bevat daarom nauwelijks watervegetatie. Op de oevers is kruidenvegetatie aanwezig, zoals tevens groeit binnen de overige delen van het plangebied. Hieruit is afgeleid dat de waterloop niet jaarrond water bevat, maar enkel tijdens zwaardere neerslag water afvoert.

Gezien de agrarische, en daardoor voedselrijke omgeving van het plangebied, zijn beschermde plantensoorten in de bermen of op de weilanden niet te verwachten. Doordat Slievense Loop slechts sporadisch water bevat, is het voorkomen van beschermde plantensoorten in de waterloop eveneens uitgesloten. Ook binnen het bosgebied dat aan de Slievense Loop grenst, wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten niet verwacht als gevolg van de voedselrijke invloeden van de omliggende bemeste weilanden. Deze verwachting wordt bevestigd door het literatuuronderzoek, waaruit evenmin het voorkomen van beschermde plantensoorten in de ruime omgeving van het plangebied blijkt. Op basis van het veldbezoek in combinatie met het literatuuronderzoek wordt derhalve uitgesloten dat binnen of nabij het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Voorkomen beschermde plantensoorten:

- Beschermde plantensoorten of geschikt biotoop hiervoor is afwezig binnen of nabij het plangebied.

### 3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek werden de volgende vogelsoorten waargenomen binnen en in de omgeving van het plangebied: houtduif, huismus, pimpelmees, merel, ekster, zwarte kraai, kauw, roek, roodborstje, gaai, koolmees en buizerd.

Van deze waargenomen soorten is het nest van de roek, huismus en buizerd jaarrond beschermd. Deze soorten zijn tevens naar voren gekomen uit het literatuuronderzoek. De roek is waargenomen in de kern van Someren, ter plaatse van de bomen aan de Avennelaan, zie ook afbeelding 5. Ondanks het dichte bladerdek konden nog

twee nesten van een mogelijk aanwezige roekenkolonie worden waargenomen. In de bomen langs de Slievenstraat werden geen nesten van roeken waargenomen, al werden wel diverse roeken vliegend gezien tussen de kolonieplaats en de diverse erven langs deze weg. De diverse hogere bomen aan de rand van de kern van Someren en langs de Slievenstraat bieden geschikt koloniebiotoop of zijn reeds in gebruik als nestplaats door de roek. Ook in de NDFF is aangegeven dat hier een kolonie roeken aanwezig is. Het omliggende gebied, bestaande uit de bebouwing van Someren, de erven aan de Slievenstraat en de agrarische percelen vormen voor deze vogelsoort het foerageerbiotoop.

Ter plaatse van de kern van Someren werden tevens huismussen waargenomen. De vogelsoort werd enkel waargenomen ter plaatse van de aanwezige bebouwing. Binnen het plangebied werden geen huismussen waargenomen. Doordat bebouwing binnen het plangebied afwezig is, is er ook geen geschikt nestbiotoop voor de soort aanwezig. De meest zuidelijke rand van het plangebied, daar waar deze grenst aan de bebouwing van Someren, maakt mogelijk wel onderdeel uit van het foerageerbiotoop van de huismus.

Hiernaast werd aan de meest noordelijke zijde van het plangebied een buizerd jagend waargenomen. Dit gebied kenmerkt zich door enkele bossen met daartussen diverse agrarische percelen en erven. Dergelijk gebied vormt geschikt leefgebied voor de buizerd, waarbij de soort doorgaans een nest heeft in een van de bossen en met name boven de akkers jaagt. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig die geschikt zijn als nestboom voor de buizerd, een nestplaats is derhalve uitgesloten binnen het plangebied. Een nest van de buizerd werd evenmin waargenomen in de directe nabijheid van het plangebied, maar is mogelijk in een van de omliggende bossen aanwezig. De directe omgeving van het plangebied (weilanden langs de waterloop) maken daarom wel onderdeel uit van het foerageergebied van de buizerd.

Uit het literatuuronderzoek kwam verder nog de wespandief naar voren. De soort werd tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Evenals geldt voor de buizerd, is de omgeving van het plangebied ook in potentie geschikt voor de wespandief. Bossen en kleinschalige gebieden bieden hierbij nestbiotoop en tevens foerageerbiotoop. Doordat dergelijk biotoop binnen het plangebied afwezig zijn en er hier evenmin geschikt foerageerbiotoop aanwezig is, is uitgesloten dat de soort voorkomt binnen het plangebied.

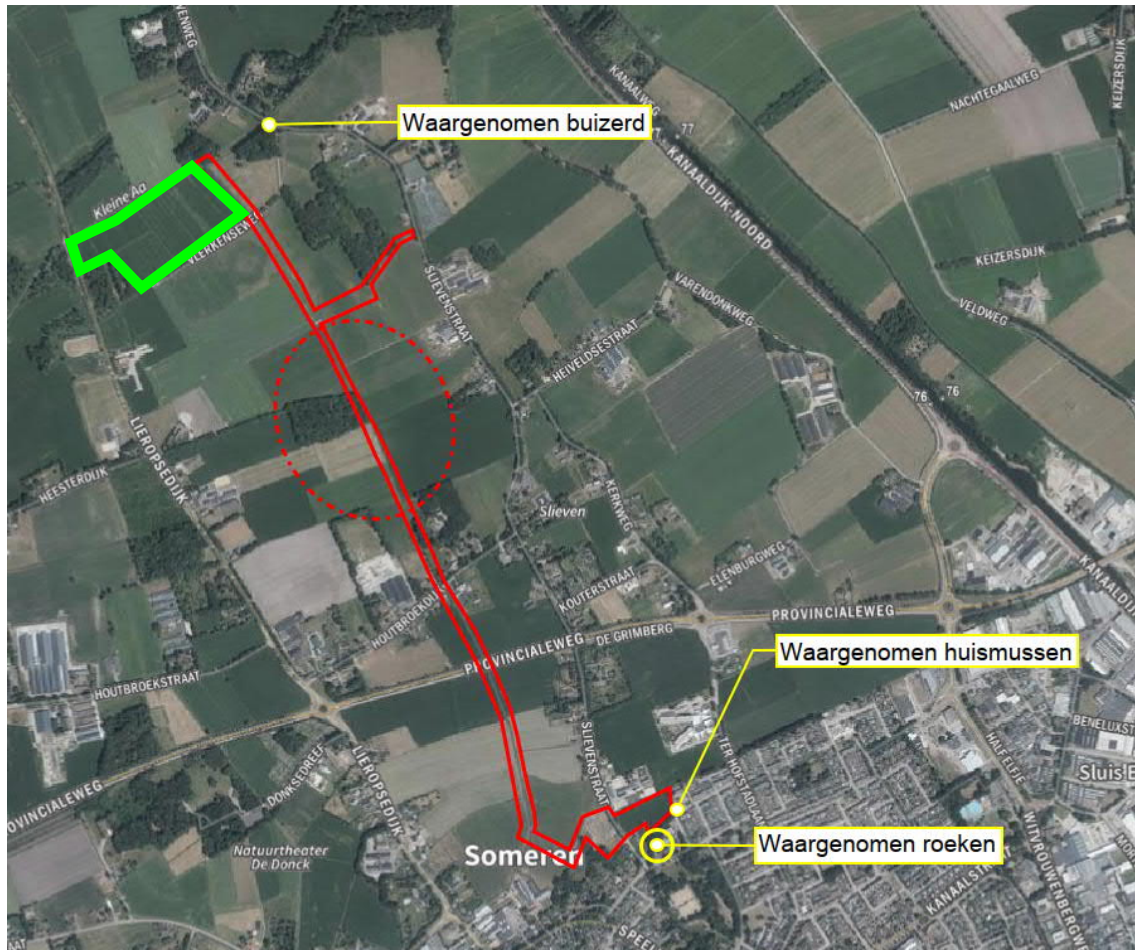
Hoewel niet in genoemd in het literatuuronderzoek, biedt het buitengebied van Someren geschikt leefgebied voor de steenuil. Nesten van de steenuil zijn eveneens jaarrond beschermd. Het kleinschalige landschap met her en der een oude boerderij of leegstaande schuur, maken mogelijk onderdeel uit van een steenuilterritorium. Sporen van steenuilen werden niet waargenomen, al was op enige afstand (120 m) van het plangebied voor de buffers wel een sterk verouderde boerderij aanwezig en op nog grotere afstand (250 m) aan de Slievenstraat een fruitboomgaard. Indien de soort aanwezig is, wordt deze met name ter plaatse van de erven aan de Slievenstraat verwacht. Binnen het plangebied is, gezien de openheid van het gebied, geen geschikt biotoop voor steenuilen aanwezig. Hoewel het dus mogelijk is dat in de omgeving een steenuilterritorium aanwezig is, wordt uitgesloten dat het plangebied van waarde is voor de steenuil.

Naast soorten met een jaarrond beschermd nest werden ook enkele vogelsoorten waargenomen waarvan het nest enkel jaarrond beschermd is, als bij vernieling hiervan geen alternatieven voorhanden zijn in de omgeving (omgevingsscansoorten). Dit betreft onder andere de soorten koolmees, pimpelmees en zwarte kraai. Deze soorten broeden in struweel, bomen of nestkasten. Dergelijk nestbiotoop is niet aanwezig binnen het plangebied. In de directe omgeving is nestbiotoop wel aanwezig, al is dit in een ruime hoeveelheid aanwezig, waardoor eventueel aanwezige nesten niet als jaarrond beschouwd hoeven worden. Deze groep vogels wordt in deze situatie daarom tot de algemeen voorkomende broedvogels gerekend. Voor deze vogels en ook overige algemeen voorkomende broedvogelsoorten is er zowel binnen als buiten de begrenzing van het plangebied divers nestbiotoop aanwezig, zoals struweel, bomen, weilanden en bermen. Het gehele plangebied mag derhalve als geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten worden beschouwd.

Voorkomen vogelsoorten:

- Aan de rand van de kern van Someren is vermoedelijk een **roekenkolonie** aanwezig. Binnen het plangebied is enkel foerageerbiotoop aanwezig. Nestbiotoop bevindt zich wel in de directe omgeving van het plangebied.

- Het deel van het plangebied aan de rand van de bebouwde kern van Someren maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de **huismus**.
- Directe omgeving van de Slievense Loop maakt onderdeel uit van het foerageergebied van de **buizerd**.
- Het gehele plangebied biedt geschikt leefgebied voor **algemeen voorkomende broedvogelsoorten**.



Afbeelding 5 Locatie van de waargenomen roeken, huismussen en buizerd tijdens het veldbezoek.

### 3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt het voorkomen van diverse zoogdiersoorten. Allereerst betreft het een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten, zoals bosmuis, egel, haas, konijn en huisspitsmuis. Gezien de ligging van het plangebied aan de rand van Someren en in het buitengebied van Someren, is geschikt leefgebied voor deze soorten aanwezig in de omgeving van het plangebied. Het is hierbij mogelijk dat dergelijke soorten sporadisch voorkomen binnen de begrenzing van het plangebied. Vanwege de afwezigheid van geschikt beschut biotoop is er echter geen sprake van essentieel biotoop voor deze soorten binnen het plangebied.

Hiernaast blijkt uit het literatuuronderzoek dat minder algemene soorten als de eekhoorn en steenmarter zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied. Gezien de diverse bomen en bossen in de nabijheid van het plangebied, is het mogelijk dat de eekhoorn voorkomt in de omgeving. De bomen en bossen bieden hiervoor geschikt nestbiotoop. Het plangebied is echter erg open en bevat geen beschutte plaatsen of geschikt foerageerbiotoop. Binnen de begrenzing van het plangebied worden verblijfplaatsen van de eekhoorn derhalve niet verwacht.

De steenmarter verblijft doorgaans in oudere schuren en gebouwen, zoals aanwezig zijn in omgeving, zoals langs de Slievenstraat. Binnen het plangebied is geen bebouwing of beschut biotoop aanwezig, waardoor ook het voorkomen van verblijfplaatsen van de steenmarter is uitgesloten.

Gezien de korte afstand van het plangebied tot geschikt leefgebied voor beide soorten, kan het niet uitgesloten worden dat beide soorten sporadisch voorkomen binnen het plangebied.



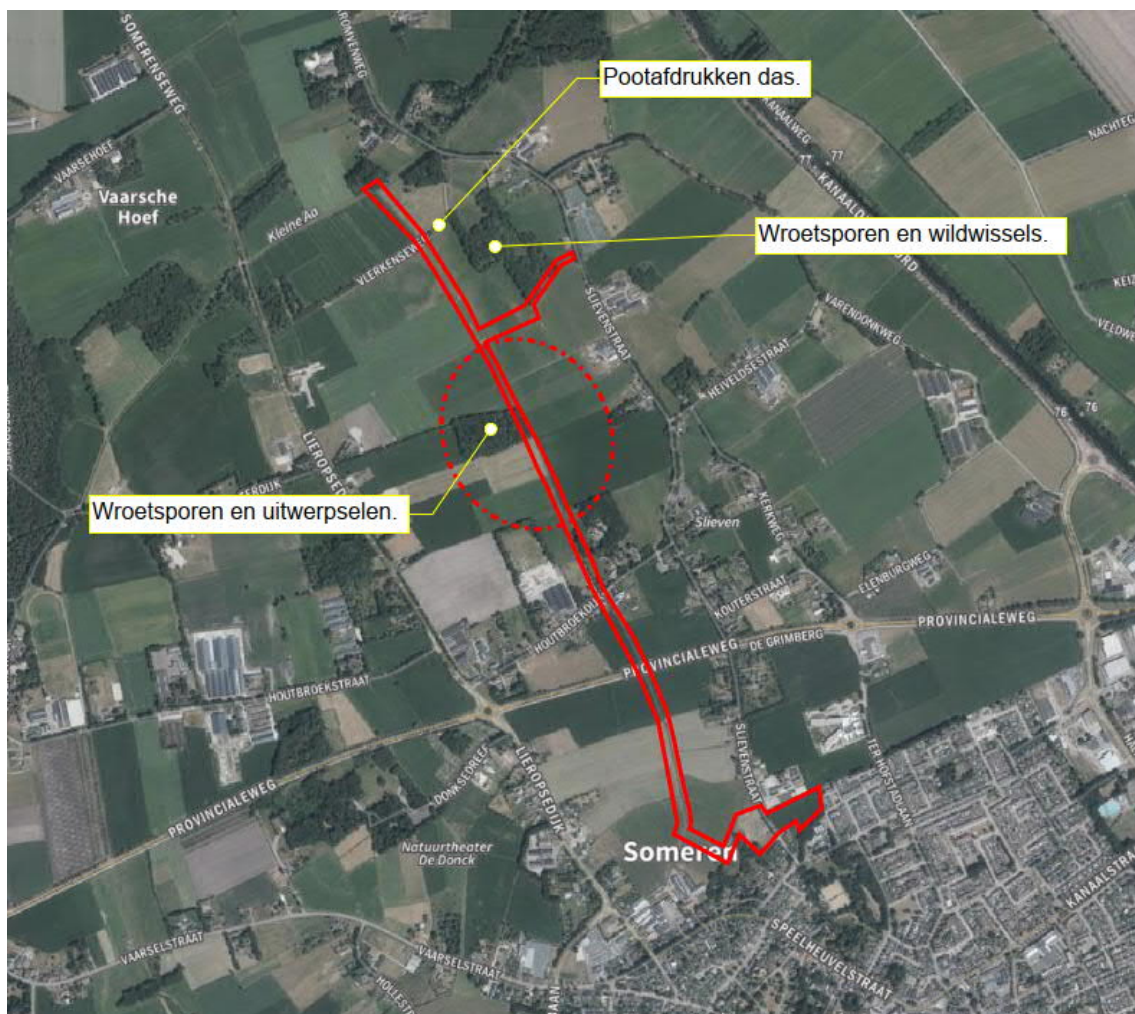
Verder blijkt uit het literatuuronderzoek het voorkomen van de bever in de omgeving. De waarnemingen zijn afkomstig vanuit het gebied rondom het kanaal ten oosten van Someren. De Slievense Loop is niet permanent watervoerend, waardoor het geen geschikt leefgebied vormt voor de bever. Sporen van de bever werden dan ook niet waargenomen in de omgeving van het plangebied. Het kan niet uitgesloten worden dat vanuit het kanaal de bever westwaarts trekt via de Kleine Aa, welke aan de noordgrens van het plangebied is gelegen. Ter plaatse werden echter evenmin sporen van de bever aangetroffen. Het wordt derhalve uitgesloten dat de soort aanwezig is binnen of nabij het plangebied.

Verder werden tijdens het veldbezoek sporen aangetroffen van de das. Het betrof pootafdrukken op het zandpad Vlerkenseweg en diverse wroetsporen en uitwerpselen in de bossen nabij het plangebied, zie afbeelding 6. Verblijfplaatsen van de das zijn niet waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Uit navraag bij de Dassenwerkgroep Brabant blijkt dat ook daar geen dassenburchten uit de omgeving bekend zijn. Gezien de sporen is het waarschijnlijk dat op grotere afstand van het plangebied een dassenburcht aanwezig is. De waarnemingen tonen wel aan dat de das aanwezig is in de omgeving, waarmee aanwezige agrarische percelen, met name grasland, onderdeel uit maken van het foerageergebied van de das.

Tot slot blijkt uit het literatuuronderzoek ook niets over het voorkomen van kleine martersoorten, zoals wezel, hermelijn en bunzing. Op basis van het gevarieerde landschap, bestaande uit bossen en agrarische percelen, is het echter wel mogelijk dat deze soorten hier voorkomen. Met name de bossen in de omgeving, groene erven en de ruigere bermen bieden geschikt leefgebied voor dergelijke soorten. Binnen het plangebied werden geen potentiële verblijfplaatsen waargenomen. Gezien de korte vegetatie binnen het plangebied is hier ook geen geschikt biotoop voor aanwezig. Het is wel mogelijk dat individuen van kleine martersoorten sporadisch het plangebied doorkruisen.

Voorkomen zoogdiersoorten:

- Binnen het gehele plangebied komen mogelijk **algemeen voorkomende zoogdieren** voor.
- Leefgebied van **eekhoorn** en **steenmarter** aanwezig nabij het plangebied.
- De **das** komt voor in de omgeving van het plangebied. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen in de nabijheid van het plangebied. Het plangebied vormt onderdeel van het foerageergebied.
- De omgeving van het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor **kleine martersoorten**.



Afbeelding 6 Locaties van de aangetroffen dassensporen in de omgeving van het plangebied.

### 3.2.4 Vleermuizen

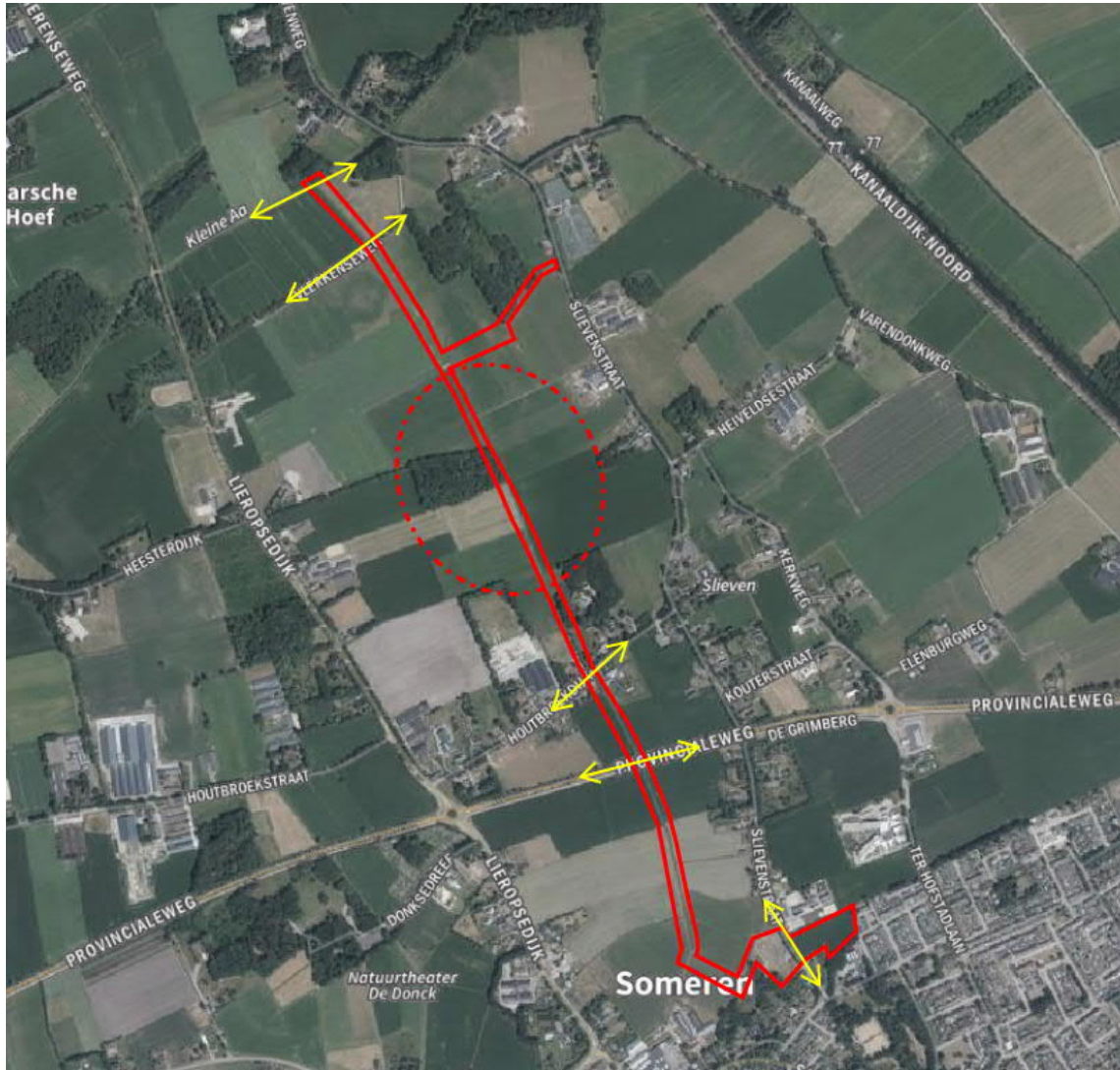
Uit het literatuuronderzoek blijkt dat er geen vleermuizen zijn gemeld in de omgeving van het plangebied. Vleermuisverblijven bevinden zich in bebouwing en in hollen in bomen. Dergelijk verblijfbiotoop is in de omgeving van het plangebied in ruime mate aanwezig, zoals in de kern van Someren of ter plaatse van de diverse erven in het buitengebied. Binnen het plangebied zijn echter geen gebouwen of bomen aanwezig. Ook in de bomen aan de bosranden van de aangrenzende bossen werden geen geschikte hollen waargenomen. De aanwezigheid van vleermuisverblijven binnen of aangrenzend aan het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen is voor vleermuizen ook foerageergebied van belang. Dit bevindt zich bijvoorbeeld langs hoger opgaand groen en ter plaatse van oppervlakte water. Foeeragerende vleermuizen zijn in de omgeving van het plangebied te verwachten langs het hoger opgaand groen dat zich aan de rand van de kern van Someren bevindt en langs de randen van de aanwezige bossen. Ook wordt er mogelijk gevoerageerd boven de Kleine Aa, ten noorden van het plangebied en langs de aanwezige bomenrijen die het plangebied doorkruist. Binnen de begrenzing van het plangebied zijn geen structuren aanwezig die kunnen functioneren als foerageergebied voor vleermuizen.

Tot slot is het voor vleermuizen van belang om zich te kunnen verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageerbiotoop. Dit gebeurt via zogenaamde vliegroutes, welke doorgaans gevormd worden door aaneengesloten bomenrijen, bebouwingstructuren of waterlopen. Ter plaatse van het plangebied zijn potentiële vliegroutes aanwezig ter hoogte van de bomenrij langs de Vlerkensweg en de Provinciale weg, de bebouwingsstructuur ter hoogte van de Houtbroekdijk en de Slievenstraat en via de Kleine Aa, zie ook afbeelding 7.

Voorkomen vleermuizen:

- Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn niet aanwezig binnen of in de directe nabijheid van het plangebied.
- Foerageergebied is afwezig binnen het plangebied, al wordt er naar verwachting wel door vleermuizen gevoerageerd langs de rand van het plangebied of ter plaatse van bomenrijen die het plangebied doorkruist.
- Het plangebied doorkruist diverse potentiële vliegroutes.



Afbeelding 7 Locaties van de potentiële vleermuisvliegroutes dat het plangebied doorkruist.

### 3.2.5 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt het voorkomen van diverse amfibiesoorten in de omgeving van het plangebied. Dit betreft zowel algemeen voorkomende amfibiesoorten, zoals bruine kikker en gewone pad, als zeldzamere soorten, zoals heikikker en alpenwatersalamander. Binnen het gehele plangebied was tijdens het veldbezoek geen oppervlaktewater aanwezig. Het is reeds bekend dat de Slievense Loop een waterafvoerende functie heeft richting de Kleine Aa en geen permanent watervoerende loop betreft. Voortplantingswater voor amfibieën is daarmee afwezig. Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater is het op voorhand uit te sluiten dat zeldzamere amfibiesoorten binnen het plangebied voorkomen. Uit de NDFP blijkt dat de in de omgeving gemelde zeldzamere amfibiesoorten allen afkomstig zijn vanuit het westelijk gelegen natuurgebied (Strabrechtse Heide en Beuven).

Een uitzondering geldt voor de rugstreeppad. Dankzij de begroeide slootbermen, bufferzone en weiland binnen het plangebied, wordt ook deze soort momenteel niet verwacht. De rugstreeppad is echter een pionierssoort, welke graag voorkomt op kale terreinen, waaronder ook in heide gebieden. Hier plant de soort zich voort in ondiepe, tijdelijke poelen. Dergelijke omstandigheden ontstaan ook regelmatig bij het uitvoeren van

werkzaamheden, waarbij de kale zandgrond en vol water gelopen rijsporen een geschikt biotoop vormen voor de rugstreeppad. Bij de uitvoering dient er daarom rekening mee gehouden te worden dat het mogelijk is dat de soort zich tijdens de werkzaamheden vestigt binnen het plangebied.

Tot slot is het plangebied in de huidige situatie wel geschikt voor algemeen voorkomende amfibiesoorten. Soorten als bruine kikker en gewone pad maken mogelijk van de ruigere delen van het plangebied gebruik als landhabitat.

Voorkomen amfibiesoorten:

- Het plangebied biedt geschikt landhabitat voor **algemeen voorkomende amfibiesoorten**.
- Het is mogelijk dat de **rugstreeppad** zich binnen het plangebied vestigt tijdens de werkzaamheden.

### 3.2.6 Reptielen

Uit het literatuuronderzoek komen reptielen niet naar voren in de omgeving van het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek werden geen reptielen waargenomen. Gezien de ligging van het plangebied te midden van agrarisch gebied en grenzend aan de kern van Someren, is tevens geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Op basis van de aanwezige biotopen wordt het voorkomen van reptielen binnen het plangebied op voorhand uitgesloten.

Voorkomen reptielen:

- Gezien de aanwezige biotopen is het voorkomen van reptielen uitgesloten.

### 3.2.7 Overige soorten

Overige beschermde soorten werden tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Uit het literatuuronderzoek blijkt wel het voorkomen van het spiegeldikkopje. Deze soort werd waargenomen in een bosgebied langs de Kleine Aa op ruim 800 meter afstand van het plangebied. De vlindersoort heeft een voorkeur voor vochtige ruigten langs bospaden en bosranden, open bossen en hoogvenen. Dergelijk biotoop is niet aanwezig binnen het plangebied. Nabij het plangebied zijn wel bossen aanwezig, waar ook enigszins vochtige omstandigheden voorkomen. Het is derhalve niet uit te sluiten dat het spiegeldikkopje voorkomt ter plaatse van deze bossen. Binnen het plangebied en de invloedssfeer van het plangebied wordt de soort vanwege de lage vegetatie echter niet verwacht.

Geschikt biotoop voor overige beschermde soorten is niet aanwezig binnen het plangebied. Daardoor valt niet te verwachten dat overige, dan de hierboven beschreven beschermde soorten, voorkomen binnen het plangebied of de nabije omgeving.

Voorkomen overige soorten:

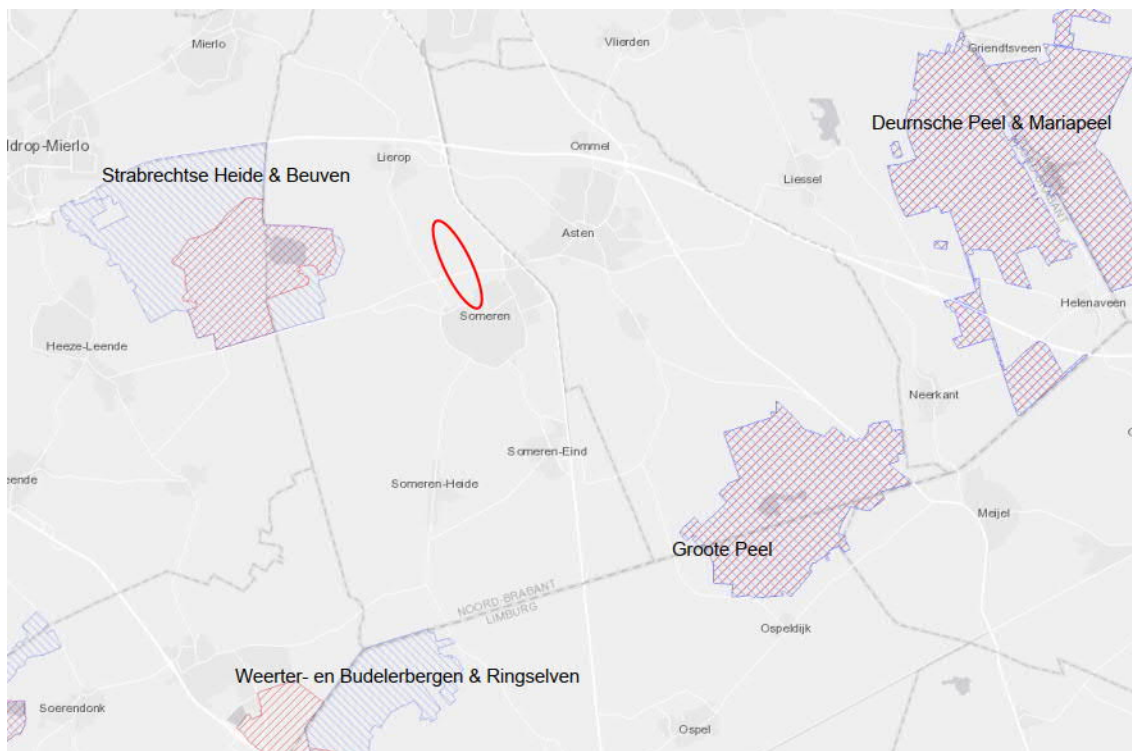
- Het is mogelijk dat het **spiegeldikkopje** voorkomt in de bossen nabij het plangebied.
- Overige beschermde soorten worden niet verwacht.

## 4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het plangebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Someren. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

### 4.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een Natura 2000-gebied, zie afbeelding 8. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied betreft Strabrechtse Heide & Beuven, dat op 2 kilometer afstand is gelegen. Op grotere afstand bevinden zich de gebieden Grote Peel (7 kilometer), Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (8 kilometer) en Deurnsche Peel & Mariapeel (10,5 kilometer).



Afbeelding 8 Ligging van het plangebied ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

### 4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Binnen de provincie Noord-Brabant is het Natuurnetwerk Nederland vormgegeven middels het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het plangebied bevindt zich voor een deel binnen het NNB, zie afbeelding 9. Dit betreft het meest noordelijk gelegen deel, ten noorden van de Vlerkensweg. Hiernaast is het plangebied direct naast twee delen van het NNB gelegen, welke zich bevinden ter plaatse van de aanwezige bossen.



Afbeelding 9 Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (bron: Natuurbeheerplan Brabant).

## 4.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Van effecten op beschermde houtopstanden of het aanvragen van het kapvergunning is dus geen sprake.

## 5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

### 5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken, dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

#### 5.1.1 Flora

Beschermde plantensoorten of geschikt biotoop hiervoor is afwezig binnen of nabij het plangebied.

#### 5.1.2 Vogels

##### Roek

Aan de rand van de kern van Someren is vermoedelijk een roekenkolonie (Wnb-beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten) aanwezig. Gezien het tijdstip van het veldbezoek, kan dit niet volledig bevestigd worden, maar aan de hand van het veldbezoek en de literatuurgegevens, mag worden aangenomen dat er jaarlijks een kolonie op deze locatie broedt. Voor de aanwezige roekenkolonie zijn de aanwezige hogere bomen van belang voor het bouwen van nesten. Dergelijke bomen staan aan de rand van de kern van Someren en langs de Slievenstraat. De (potentieel geschikte) nestbomen van de roek staan niet binnen de begrenzing van het plangebied. Deze bomen worden derhalve niet gekapt, waarmee een direct negatief effect op de roekenkolonie niet optreedt.

Het foerageergebied van de roek spreidt zich uit rondom de aanwezige nestbomen. Roeken foerageren binnen de bebouwde kom, ter plaatse van tuinen en erven van omwonenden en op de omliggende akkers en weilanden rondom de kolonie. Nabij de kolonie vindt de realisatie van twee regenwaterbuffers plaats. Op een van deze locaties is reeds een buffer aanwezig. Feitelijk wijzigt hier het huidige gebruik niet. Ter plaatse van de andere buffer is momenteel een verwilderde koeienwei aanwezig. Na afloop van de werkzaamheden ontstaat hier wederom een grazige vegetatie. De buffers zijn slechts enkele malen per jaar in gebruik, waardoor beide buffers het overgrote deel van het jaar geschikt foerageerbiotoop voor de roek bieden. Bovendien worden de buffers omzoomd door struweel en enkele bomen. Naast dat hier ook gefoerageerd kan worden door de roek, biedt dit ook nieuw bouw materiaal voor nesten. Van permanente effecten op de roek is derhalve geen sprake. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is het plangebied tijdelijk minder geschikt als foerageergebied voor de roek en treedt verstoring op als gevolg van de aanwezigheid van machines. De omgeving van het plangebied biedt echter een grote hoeveelheid geschikt foerageerbiotoop. Hiernaast mag verwacht worden dat de roek reeds gewend is aan verstoring als gevolg van de ligging van de kolonie nabij de kern van Someren en nabij een druk bereden provinciale weg. Ook indirecte effecten als gevolg van een tijdelijk verlies van foerageerbiotoop en de tijdelijke toename van verstoring zijn derhalve niet te verwachten.

##### Huismus

In de kern van Someren broeden diverse huismussen (Wnb-beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten). Effecten op de nestplaatsen van huismussen zijn op voorhand uitgesloten doordat deze zich niet binnen het plangebied bevinden. Het is mogelijk dat huismussen wel gebruikmaken van de rand van het plangebied om te foerageren. Evenals geldt voor de roek, biedt ook de toekomstige situatie van het plangebied weer geschikt foerageergebied voor de huismussen in de omgeving. Van permanente effecten op de huismus is derhalve geen sprake. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden biedt het plangebied echter ook voor huismussen tijdelijk minder optimaal foerageerbiotoop. Doordat er in de kern (achtertuinten) en elders aan de rand van de kern een ruime hoeveelheid geschikt foerageerbiotoop voorhanden blijft, worden negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden evenmin verwacht.

##### Buizerd

Aan de noordzijde van het plangebied is een buizerd (Wnb-beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten) waargenomen, waarvan verwacht wordt dat in een van de bossen in de omgeving van het plangebied een nest aanwezig is. Op basis van het veldbezoek is aangetoond dat het nest niet aanwezig is in de directe nabijheid van het plangebied. Van directe effecten of versturende effecten op het nest is derhalve geen sprake. Het plangebied bevindt zich wel binnen het foerageergebied van de buizerd. De buizerd jaagt echter binnen een groot areaal, waarbinnen het plangebied slechts een zeer klein onderdeel vormt. Er blijft derhalve ruim voldoende foerageerbiotoop beschikbaar voor de buizerd tijdens de werkzaamheden. Ook wordt verstoring als gevolg de werkzaamheden niet verwacht, doordat in de huidige situatie al regelmatig grotere machines werkzaam zijn op de agrarische percelen. Na afloop van de werkzaamheden biedt het gehele plangebied weer geschikt foerageerbiotoop voor de soort.

### **Algemeen voorkomende broedvogels**

Het gehele plangebied biedt geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten (Wnb-beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten) tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli). Als gevolg van de werkzaamheden binnen het plangebied verdwijnt mogelijk tijdelijk een klein deel van dit geschikte broedbiotoop. De omgeving biedt echter in ruime mate geschikt alternatief broedbiotoop voor deze vogelsoorten tijdens de werkzaamheden. Bovendien is het plangebied in de toekomstige situatie weer geschikt als broedbiotoop. Van permanente effecten is derhalve geen sprake. Ten behoeve van de realisatie van de buffers en de verbreding van de waterloop vinden werkzaamheden op het grasland/weiland plaats, wat leidt tot tijdelijke verstoring of vernietiging van aanwezige nestplaatsen. Wanneer graafwerkzaamheden uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen, kunnen broedende vogels mogelijk gedood worden en broedsels verloren gaan.

## **5.1.3 Grondgebonden zoogdieren**

### **Algemeen voorkomende zoogdiersoorten**

Het plangebied biedt vanwege het agrarische gebruik slechts marginaal geschikt leefgebied voor diverse algemeen voorkomende zoogdiersoorten (Wnb-beschermingsregime andere soorten), zoals egel en konijn. Tijdens de werkzaamheden treedt tijdelijk vernieling en verstoring van dit leefgebied op. Na afloop van de werkzaamheden is het gehele plangebied weer geschikt voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten. Van een permanent negatief effect is daarom geen sprake. Gezien de grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving van het plangebied, worden tijdelijke negatieve effecten evenmin verwacht. Wel dient er tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wnb artikel 1.11), zie hiervoor paragraaf 6.1.3.

### **Eekhoorn en steenmarter**

De eekhoorn en steenmarter (beide Wnb-beschermingsregime andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied is echter geen geschikt biotoop aanwezig voor een verblijfplaats van de soort en het biedt evenmin optimaal foerageerbiotoop. Er mag verwacht worden dat beide diersoorten het plangebied mijden ten tijden van de werkzaamheden, waardoor negatieve effecten uitgesloten zijn.

### **Das**

In de omgeving van het plangebied zijn sporen van de das (Wnb-beschermingsregime andere soorten) waargenomen. Verblijfplaatsen van de das zijn niet aanwezig in de directe omgeving van het plangebied, waardoor directe negatieve effecten op de das op voorhand uitgesloten zijn. De aan de Slievense Loop grenzende weilanden maken naar verwachting wel onderdeel uit van het foerageerbiotoop van de das. De werkzaamheden in de omgeving van de waargenomen dassenactiviteit betreft enkel het verbreden van de Slievense Loop met 0,5 meter en het verleggen van een kort stuk waterloop. Bij deze werkzaamheden worden de nabijgelegen bosgebieden niet aangetast. Gezien de grote hoeveelheid grasland in de directe omgeving van het plangebied, is een zeer grote hoeveelheid optimaal foerageerbiotoop voor de das voorhanden. De verbreding van de Slievense Loop heeft daarom naar verwachting geen negatief effect op het foerageeraanbod van de das. Bovendien is de waterloop, doordat deze slechts sporadisch water bevat, ook geschikt als foerageerbiotoop en biedt een veilige migratieroute.

Als gevolg van het ontwikkelen van een overloopgebied te midden van de agrarische percelen, worden momenteel ook geen negatieve effecten op de das verwacht, onder voorwaarde dat dit gebied een op dassen gerichte inrichting krijgt. Dit wil zeggen dat er rondom het overloopgebied beplanting wordt aangebracht wat



een verbetering van het foerageergebied van de das vormt. De uiteindelijke inrichting van het overloopgebied dient echter wel beoordeeld te worden door een dassenskundige.

#### **Kleine martersoorten**

Het is mogelijk dat kleine martersoorten (Wnb-beschermingsregime andere soorten) voorkomen in de omgeving van het plangebied, al biedt het plangebied zelf, vanwege een gebrek aan beschutting, geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Evenals geldt voor de eekhoorn en steenmarter, mag verwacht worden dat eventueel doortrekkende soorten tijdens de uitvoering het plangebied mijden. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied weer toegankelijk voor kleine martersoorten. Negatieve effecten op deze soortgroep zijn derhalve niet te verwachten.

### **5.1.4 Vleermuizen**

Aan de randen van het plangebied en ter plaatse van de bomenrijen wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen (Wnb-beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten). Deze randen en bomenrijen blijven behouden bij de ontwikkeling en tevens niet aangetast tijdens de werkzaamheden. Negatieve effecten op eventueel aanwezig foerageerbiotoop van vleermuizen is derhalve uitgesloten.

Hiernaast doorkruist het plangebied diverse potentiële vliegroutes. Geen van deze vliegroutes wordt echter door de werkzaamheden aangetast of verstoord, waardoor ook op deze beschermde elementen geen effecten optreden.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn derhalve uitgesloten.

### **5.1.5 Amfibieën**

#### **Algemeen voorkomende amfibiesoorten**

Als gevolg van het agrarische gebruik, biedt het plangebied slechts marginaal geschikt landhabitat voor zwervende, algemeen voorkomende amfibiesoorten (Wnb-beschermingsregime andere soorten), zoals bruine kikker en gewone pad. In de directe omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende landhabitat voor deze soorten aanwezig. Bovendien biedt het plangebied in de toekomst weer geschikt landhabitat. Van permanent negatieve effecten op algemeen voorkomende amfibiesoorten is derhalve geen sprake. Er dient tijdens de werkzaamheden wel rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wnb artikel 1.11).

#### **Rugstreepad**

In de omgeving komt de rugstreepad (Wnb-beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten) voor. Momenteel is de soort niet te verwachten binnen het plangebied. Het is wel mogelijk dat de soort zich binnen het plangebied vestigt tijdens de werkzaamheden. In dit geval treden mogelijk negatieve effecten op, zoals het doden of verwonden van rugstreepadden.

### **5.1.6 Reptielen**

Zoals reeds beschreven in paragraaf 3.2.6 zijn reptielen afwezig binnen het plangebied en de directe omgeving.

### **5.1.7 Overige soorten**

Het kan niet uitgesloten worden dat de beschermde vlindersoort spiegeldikkopje (Wnb-beschermingsregime andere soorten) voorkomt in de bossen nabij het plangebied. De werkzaamheden hebben echter geen invloed op de nabijgelegen bossen, waardoor ook uitgesloten mag worden dat negatieve effecten optreden op eventueel voorkomende spiegeldikkopjes.

Overige beschermde soorten zijn afwezig binnen of in de omgeving van het plangebied.

## **5.2 Beschermde gebieden**

In de omgeving van het plangebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

### 5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een Natura 2000-gebied. Directe negatieve effecten, zoals oppervlakteverlies, kunnen derhalve op voorhand uitgesloten worden. Gezien de afstand van 2 kilometer tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, kan echter niet op voorhand uitgesloten worden dat er geen sprake is van indirecte effecten, bijvoorbeeld als gevolg van een toename aan stikstofdepositie. Dergelijke effecten dienen nader beschouwd te worden in een voortoets.

### 5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Een klein deel van het plangebied is gelegen binnen het NNB. Binnen dit deel zijn echter geen werkzaamheden voorzien binnen het plangebied. Er vindt hoogstens een vervanging van de aanwezige stuw plaats. Deze werkzaamheden leiden echter niet tot een permanent negatief effect op de aanwezige natuurwaarden. Van directe negatieve effecten op het NNB is derhalve geen sprake.

De werkzaamheden nabij de overige delen van het NNB betreffen het verbreden van de aanwezige waterloop. Het verbreden vindt niet plaats binnen het NNB, waardoor er geen sprake is van oppervlakte verlies van deze bossen. Doordat de beek enkel een water afvoerende functie heeft en dus slechts sporadisch water voert, valt evenmin te verwachten dat het verbreden van de waterloop een effect heeft op de waterstand in de omgeving. Ook als gevolg van het overloopgebied treden geen effecten op de waterstand op. Tot slot zijn de werkzaamheden slechts van zeer korte duur en dient er bovendien, zoals beschreven in paragraaf 5.1 en 6.2, rekening gehouden te worden met de lokale natuurwaarden. Ook negatieve effecten als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden zijn derhalve niet te verwachten.

### 5.2.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Een melding in het kader van beschermde houtopstanden of een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen is derhalve niet aan de orde.

## 6 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat de realisatie van de buffers en de verbreding van de Slievense Loop negatieve effecten kan veroorzaken op beschermde planten- en diersoorten. Voor de verschillende soort(groepen) wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de ontwikkeling.

### 6.1 Beschermde soorten

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat de realisatie van twee buffers, het overloop gebied en de verbreding van de Slievense Loop leidt tot negatieve effecten op algemeen voorkomende broedvogels, zoogdieren en amfibieën. Hiernaast dient rekening gehouden te worden met de in de omgeving aanwezige das en rugstreeppad.

#### 6.1.1 Broedvogels – rekening houden met het broedseizoen

Het vergraven van akker- en weiland binnen het plangebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) en het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.). Doordat de staat van instandhouding van de te verwachten vogels binnen het plangebied gunstig is, als gevolg van een grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving, leidt het verstoren van vogels niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de graafwerkzaamheden binnen het plangebied. Ten aanzien van de graafwerkzaamheden geldt dat het ongeschikt als broedbiotoop maken van de akker- en weilanden dient plaats te vinden buiten het broedseizoen. Eenmaal ongeschikt, worden tijdens het broedseizoen geen vogels meer verwacht op deze gronden. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien niet mogelijk is om te werken buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn op de akker- en weilanden. Indien nesten afwezig zijn, kunnen de terreinen vrijgegeven worden voor de graafwerkzaamheden.

#### 6.1.2 Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën – rekening houden met de zorgplicht

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en als landhabitat voor zwervende, algemeen voorkomende amfibieën. De omgeving van het plangebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Bovendien wordt de toekomstige inrichting weer geschikt als leefgebied en landhabitat voor deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Noord-Brabant vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

### 6.1.3 **Das – toetsing overloopgebied op geschiktheid als foerageergebied voor de das**

De ontwikkeling leidt tot een aantasting van het beschikbaar foerageergebied van de das. Doordat er in de omgeving een grote hoeveelheid beschikbaar foerageergebied voorhanden is, wordt een negatief effect als gevolg van het verbreden van de waterloop niet verwacht. De realisatie van een overloopgebied heeft een grotere invloed op het leefgebied van de das. Door met de inrichting van dit overloopgebied rekening te houden met de das, is het echter mogelijk om een negatief effect te voorkomen. Hierbij dient de inrichting geschikt te blijven als foerageergebied voor de das en deze dient omzoomd te worden door vruchtdragende struiken of bomen, om zo te kunnen voorzien in voldoende voedsel voor de das. Het ontwerp van het overloopgebied dient derhalve getoetst te worden door een deskundige op het gebied van de das.

### 6.1.4 **Rugstreepd – voorkomen vestiging tijdens werkzaamheden opnemen in werkprotocol**

Momenteel is de rugstreepd afwezig binnen het plangebied. Doordat de soort wel voorkomt in de omgeving van het plangebied, dient voorkomen te worden dat individuen zich tijdens de werkzaamheden vestigen binnen het plangebied. Maatregelen ter voorkoming van het vestigen van de soort betreffen onder andere het gebruik van rijplaten en eventueel het afzetten van delen van het plangebied met een amfibieënscherm. De exacte maatregelen dienen opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op de daadwerkelijke werkzaamheden.

## 6.2 **Beschermde gebieden**

### 6.2.1 **Natura 2000-gebieden - voortoets**

Zoals beschreven in paragraaf 5.2.1 kunnen indirecte effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand worden uitgesloten. In een voortoets dient nader beschouwd te worden of er sprake is van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

### 6.2.2 **Provinciale gebiedsbescherming – geen negatief effect**

Zoals beschreven in paragraaf 5.2.2 worden negatieve effecten op het NINB niet verwacht, mits er rekening wordt gehouden met de lokaal voorkomende diersoorten. Vervolgstappen in het kader van het NINB zijn niet aan de orde.

### 6.2.3 **Houtopstanden – niet aan de orde**

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Een melding in het kader van beschermde houtopstanden of een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen is derhalve niet aan de orde.

## 7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

### Nationale Databank Flora en Fauna

Gegevensexport op 18 oktober 2019.

### Websites

[www.brabant.nl](http://www.brabant.nl)

[www.floron.nl](http://www.floron.nl)

[www.minez.nederlandsesoorten.nl](http://www.minez.nederlandsesoorten.nl)

[www.overheid.nl](http://www.overheid.nl)

[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)

[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

[www.sovon.nl](http://www.sovon.nl)

[www.synbiosys.alterra.nl](http://www.synbiosys.alterra.nl)

[www.verspreidingsatlas.nl](http://www.verspreidingsatlas.nl)

[www.vleermuis.net](http://www.vleermuis.net)

[www.vlinderstichting.nl](http://www.vlinderstichting.nl)

[www.vogelbescherming.nl](http://www.vogelbescherming.nl)

[www.zoogdiervereniging.nl](http://www.zoogdiervereniging.nl)



# **BIJLAGEN**





# B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het plangebied.

## B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

### B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

#### Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

##### *Vogelrichtlijnsoorten*

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

##### *Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten*

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

#### *Habitatrichtlijnsoorten*

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (zie bijlage 2).
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

#### *Andere soorten*

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. Om welke soorten het gaat, is aangegeven in bijlage 2. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

### Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

### Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten (zie bijlage 3) verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

## B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

### B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

## B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in Verordening Ruimte 2014.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

## B2 BESCHERMDE SOORTEN

Naast de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, bevat de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen voor de soorten opgenomen in Bijlage IV onderdeel a en b van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn. De betreffende soorten zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in de tweede tabel in deze bijlage.

Tabel 2 Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
<b>Zoogdieren</b>			
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Spitsdolfijn van Gray	<i>Mesoplodon grayi</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Bulrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Walrus	<i>Odobenus rosmarus</i>
Butskop	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Dwergpotvis	<i>Kogia breviceps</i>	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Witte dolfijn	<i>Delphinapterus leucas</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>	<b>Amfibieën</b>	
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>	Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gewone spitsdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>	Rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Griend	<i>Globicephala melas</i>	<b>Reptielen</b>	
Grijze dolfijn	<i>Grampus griseus</i>	Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Hamster	<i>Cricetus crisetus</i>	Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Lederschildpad	<i>Dermodochelys coriacea</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Kleine zwaardwalvis	<i>Pseudorca crassidens</i>	Soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i>	<b>Vissen</b>	
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Narwal	<i>Monodon monoceros</i>	<b>Dagvlinders</b>	
Noordse vleermuis	<i>Eptesicus nilssonii</i>	Apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Boszandoog	<i>Lopinga achine</i>
Noordse vinvis	<i>Balaenoptera borealis</i>	Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Orca	<i>Orcinus orca</i>	Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>	Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Potvis	<i>Physeter catodon</i>	Pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
		Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
<b>Libellen</b>	
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympetma annulata</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
<b>Kevers</b>	
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
<b>Planten</b>	
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Groenkolorchis	<i>Liparis loeselli</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
<b>Overige soorten</b>	
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>

Tabel 3 Andere soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
<b>Zoogdieren</b>	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>
<b>Amfibieën</b>	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculentus</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
<b>Reptielen</b>	
Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
<b>Vissen</b>	
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
<b>Dagvlinders</b>	
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>
Donker pimpemelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>
lepenpage	<i>Satyrum w-album</i>
Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Sleedooppage	<i>Thecla betulea</i>
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
<b>Libellen</b>	
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Kempische heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
<b>Kevers</b>	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
<b>Planten</b>	
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogentroost	<i>Odentites vernus</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia officinalis</i>
Berggamader	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnorchis	<i>Platanthera montana</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Echte gamader	<i>Teucrium chamaedrys</i>
Franjgentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloris</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla	<i>Arnoseris minima</i>
Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Kruiptijm	<i>Thymus serpyllum</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgamader	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel	<i>Scanix pecten-veneris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgamader	<i>Teucrium botrys</i>
Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Geplooiide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Zweedse kornoelje	<i>Comus suecica</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa belladonna</i>
Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
<b>Overige soorten</b>	
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>



## B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
<b>Zoogdieren</b>		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
<b>Amfibieën</b>		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Onbeperkt